

LEERREDE

OVER

Luc. XVI: 22.

En het geschiede, dat de bedelaar stierf, en van de engelen gedragen wierd in den schoot Abrahams.

Voorzang: Ps. CXXVI: 3, of CXVI: 3, 4, 5, 8.

Wij lezen Spr. XXII: 0, *Rijken en armen ontmoeten malkanderen*: de Heere heeft ze allen gemaakt, Hoe komt het, dat er in 'de Wereld rijken en armen zijn, en dat men ziet, dat die elkanderen ontmoeten? Hoe komt dat zoo? Waarom is elk mensch niet even rijk en even arm? Waarom doet God dat zoo, dat hij die rijken en die armen malkanderen laat ontmoeten?

1.) Vooreerst doet het God om zijne wijsheid te toonen. Als gij eenē schilderij ziet, daar gij rijke en arme menschen ziet afgeschilderd, en gij ziet er elk na't leven in zijne gedaante en nette order; de wijsheid van den schilder ver- toont zich dan zoowel in den armen naar het leven af te schilderen, als den rijken. God is de Schepper van alles, Hij heeft al de schepselen geschapen die er in de zee; op de aarde en in den hemel zijn, zoodat, als gij ze bezieet, gij zeggen moet: *Hoe groot zijn uwe werken, O Heere! Gij hebt ze alle met wijsheid gemaakt*, Ps. CIV: 24.

2.) Het is om de vrijmagtigheid van God te toonen. Mag ik, zegt God, *met het mijne niet doen wat ik wil, is mij dat niet geoorlooft?* Matth. XX: 15. De

aarde is des Heeren, mitsgaders *al hare volheid*, Pl. XXIV: 1. Die *arm* zijt; 'ds *uw* oog boos op de rijke, omdat Gods oog *goed* is? Matthv. XX: 15; "dat past u niet. Die rijk zijt; mensch! zoudt gij hovaardig zijn, omdat gij rijk zijt; dat voegt u niet.' God *deelt een iegelijk in het bijzonder mede*, *gelijkerwijs hij wil*, 1 Cor. XII: 11.

3.) God doet het, opdat de armen den rijken zouden dienen en te hulpe komen, en opdat' de rijken de armen voor hare dienst beloönen zouden. De wereld zou hare zamealeving anders niet kunnen hebben. Het zou dan alles onordentelijk gaan; maar nu gaat het alles ordentelijk zijnen gang. 'De rijken laten hun dienen van de armen, en dan beloönen zij haar, en de armen leven er bij.

4.) Ook doet het God hierom; Hij wil de rijken eens op de toets brengen, of eij wel mildadig zullen zijn, of zij hare mildadigheid wel zullen oefenen. Daarom) zegt God 'tegen de rijken, geef ik den eenen min en den anderen meer, gij zult wel armen aan uwe deur zien; ik geef u wat meer, opdat gij wat uitstrooijen zoudt; maakt u vrienden van den onregtvaardigen Mammon; doet den armen wel, terwijl dat gij ze hebt, opdat zij in der tijd en in de eeuwigheid niet over u zuchten, en opdat zij geen zuchtend request voor den troon brengen, en tot mij zeggen: Heere, ik heb bij de rijken 'geweest, maar ik kreeg er niet als kwaad bescheid, harde woorden of goede woorden en wenschingen, maar anders niet. Wacht u, rijken! dat gij de armen niet doet zuchten tot God.

Gelijk God in het ligchamelijke onderscheid maakt tusschen menschen en menschen, zoo doet Hij na den geestelijken toestand mede. Maar daar is het vrij grooter, als 'het onderscheid, dat er is tusschen armen" en rijken. Waarin maakt God al onderscheid naar den geestelijken

toestand, tusfchen menfchen e n menfchen ? 1.) In de eeuwigheid. 2.) In de tijd. 3.) In haar 'dood en haar fterven. 4.) *Na* haar fterven in 't oordeel. Let eens op. 1.) Eerst, God maakt al onderfcheid in de eeuwigheid, Rom. IX: 13. Daar maakte Hij al zulk een onderfcheid, **0!** zeide God, *Jacob heb ik lief gehad en Esau heb ik gehaat*. Dat waren tweelingen van eender dragt, **en** van den eenen zeide God: **Ik heb hem lief gehad**, en van den anderen: **Ik heb hem gehaat**. En Hij zegt tot MOZES: *Ik zal mij ontfermen, dien ik mij ontferm, en wil ontfermen, en zal barmhartig zijn, dien ik barmhartig ben*, Rom. IX: 15. Zoo ontfermt Hij hem dan, diens Hij wil, en verhard dien Hij wil, vers 18. Van den eenen maak ik een *vat* der *barmhartigheid*, en van den anderen maak ik een *vat des toorns*, tot *Liet verderf* toebereid, vers 22, 23.

2.) God maakt onderfcheid, niet alleen in de eeuwigheid, maar ook in de tijd. De eene wordt een bekeerd mensch, en de andere niet; de eene krijgt een week harte en de andere niet, die houdt zijn steeneu harte. Daar ziet gij, *de man wordt bekeerd en het wijf blijft onbekeerd, het wijf wordt bekeerd en de man blijft onbekeerd, de kinderen worden wel bekeerd, en de vaders en moeders blijven onbekeerd, of de baders en moeders worden bekeerd' en de kinderen gaan naar de hel; het is; **twee op een bedde, twee op een akker, de eene wordt aangenomen er2 de andere verlaten**, Luc. XVII: 34, 36. Het verfchil is groot.

3.) Het is niet alleen in de tijd dat God onderscheid maakt, maar ook in het fterven. Daar sterft een onbekeerde en een bekeerde; maar wat onderscheid is er tusfchen haar dood, ? Wat onderscheid is er tusfchen de dood van MOZES en PHARAO? De eene fmoorde in de zonden,

en de andere stierf in den geloove. BILEAM, hoe zot dat hij was, die zag dat wel. Ach! zeide hij, mogt ik doch *sterven den dood der oprechten!* Num. XXIII: 10.

4.) Niet alleen is er onderscheid in haar sterven, maar ook na haar dood. Zoo wakker sterft een vrome niet, of het is meteen, *zalig zijn de dooden, die in den Heere sterven, van nu aan,* Openb. XIV: 13. Zoo wakker sterft een onvrome niet, of 't is rampzalig die doode, Luc. XXIII. De bekeerde moordenaar stierf, maar de onbekeerde desgelijks, de een ging naar boven, en de andere viel in de hel. In het oordeel zullen wij alle komen met deze onze lichamen; alleen zullen zij onsterfelijkheid en onverderfelijkheid aandoen, de vromen, en de onvromen ook onsterfelijkheid; maar zoo wakker als er de vromen komen, zal God zeggen: zet ze aan mijne rechterhand, en van de onvromen zal God zeggen: zet ze aan mijne linkerhand, en het vonnis zal schrikkelijk zijn van de laatste, maar liefelijk voor de eerste, Matth. XXV.

En nadat dat onderscheid gemaakt is, zal het eeuwig blijven. Het onderscheid dat God in der eeuwigheid gemaakt heeft, zal tot in eeuwigheid blijven. Een verworpene wordt nooit uitverkoren, en een uitverkorene wordt nooit een verworpene. Als God onderscheid maakt door bekeering, die wordt nooit een onbekeerde. En als God onderscheid maakt in het sterven, dat blijft. Die in de hel is blijft er, die in den hemel is gaat daar ook niet uit. Als God het onderscheid zal maken in het oordeel, dat zal ook blijven. Die bij den Heere is, zal nooit in de plaats der verdoemden komen, en die in de plaats der verdoemden zijn, die zullen nooit bij God komen.

Wat wij daar gezegd hebben daar moeten wij de toef-

stemming af hebben van u **allen**, en al dat gezegde zult gij **in deze** historie vinden. Daar **komt** God, en die **maakt onderscheid** in den tijdelijken en geestelijken **toestand tusschen** een paar **menschen** in haar leven, en **sterven**, en in de eeuwigheid. Wat had de een eene schoone **zon van voorspoed** in zijn leven ! **Hij** ging in het zijde , *in, was gekleed met purper en zeer fijn lijnwaad*, **hij** Zeefde *alle dagen vrolijk en prachtig*. Hij was prachtig in zijn leven en hij had **mischien** den naam , dat hij de **rijkste in** die tijd was. **Hij** was een gegoed en **welverend** man , maar wat een **onderscheid** was er **tusschen** hem en den anderen ? die was een arme **bedelaar**, zijn naam was **Lazarus**. **Hij** behoefde 't zijner niet te **schaamen**, dat hij bedelde; het was niet uit luiheid, 'hij was buiten **staat** om te werken, hij begeeft hem daarom tot de bedelarij. **Beziet mij vrij**, wil **hij** zeggen , **ben ik in staat** om te werken ? **ben, ik bekwaam** om iets te doen , **door** al de **zweeren en wonden** ? Ik wrocht liever met **mijne** handen als ik kon , maar elk accident dat gij- **aan mij ziet**, heeft; eene **opene** mond om te zeggen, dat ik niet **werken kan**, en ik **ben** evenwel **nog** niet dood , ik mag mijn hand **aan** mijn leven niet flaan, ik mag **mij niet laten sterven** van **honger**; ik zal dan voortkruipen om wat te **eischen**, of ik zal **mij laten dragen** voor een huis, **daar ik** ligt wel wat krijgen zal. **Daar ligt** hij dan op wat **stroo**, of op de koude natte grond **voor** de **deur** of **poorte** van een rijken ; en **hij zeide**: ik eisch **geen** groote dingen , maar **dat gij van** de vloer **opveegt**, **legt** dat hier bij mij , ik zal er nog wel wat **uitzamelen**, **ik** zal er genoeg **aan** hebben, **Hij** krijgt ligt niet veel , **de man** was zeer verdorven in zijn **gelaat**, wie **zou hem begeerd** hebben? dat hij niet veel kreeg bleek hieruit , dat **Gods** Geest zegt: *maar ook de honden kwamen en*

lekten zijne zweeren. De ontfermende en vriendelijke God stiert hem eene verkwikking ; honden, met hare medicinale en zuiverende rongen. Niemand zou handen aan hem geslagen hebben ; maar zij verbinden die zweren en wonden, en verkwikken den man in zijn druk. Zij kwamen niet bij hem , gelijk bij ACHAB , om 'zijn' bloed te slobberen , en gelijk bij JESABEL , om haar op te eeten , die afgodische koningin , daar zij niets van overlieten , als het bekkeneel en de palmen van hare handen én voeten. Hier zond God honden , om dezen man te verkwikken. De rave stond ten dienste van ELIA , hier staan de honden ten dienste van LAZARUS. Maar gij zult nog al grooter dingen hooren als deze. De rijke had veel goed naar zijn ligchaam , maar deze had het in den geest. Had dezen rijken zooveel genade als goed ? **Neen ;** hij *Zeeftde prachtig* , maar hij zette het op zijne lusten en hij was hoogmoedig. Maar dezen armen man , was die zoo arm in zijne ziel als in zijn ligchaam ? **Neen ;** hij had een rijkdom in zijne ziel , een schat die niet verging. En wat een onderscheid maakte God in den dood ? Dat moeten wij nu bezien. Het 19de en de twee volgende verzen hebben wij gezien, nu moeten wij zien den armen man in zijn sterven. En het *geschiede* , zegt de tekst , *dat de bedelaar stierf en van de Engelen gedragen wierd in den schoot Abrahams.* Wij noodigen u dan nu , om een armen vromen te zien in zijn sterven , en , als het God belieft , daarna een rijken in zijn sterven , en dan zullen wij u tusfchen alle beide het onderscheid doen zien ; maar wat , was het groot ! De arme man sterft , de honden en menfchen hadden met hem klaar ; toen kwam God en die gaf hem een convoi van Engelen , die hem geleiden. Wij hebben dan nu het 22ste vers te overdenken , daar wij in te bezien hebben ;

- I. Des bedelaars dood; de man sterft, *het geschiedde dat de bedelaar stierf.*
- II. Dezes mans zaligen dood; hij sterft gelukkig, *en werd van de Engelen gedragen in den schoot Abrahams.*
- III. Eindelijk toont de Heere dit zijn woord, opdat de rijke mildadig zouden wezen. Maakt u tot vrienden, de arme vromen; dat is Gods oogmerk om u rijk te maken.
- Ik zeg eerst, de bedelaar sterft. *Dan*, hij sterft zalig. *Eindelijk*, God wil de rijke daardoor tot mildadigheid opwekken.

Wat het eerste aangaat, de man lag, daar op de straat voor de deur van den rijken; daar ligt hij en blijft daar liggen in de lucht en de koude. Hoe iag de man daar? met genade in zijn hart, met een geduldig uitzien op den Heere, met verwachting, dat God hem haast redden zou. Let eens op.

Daar legt hij met genade in zijn hart, met geloof en liefde tot God, in goddelijke overdenking; ik heb toch anders niet te doen, zegt de man, als aan mijne ellende en aan God te gedenken, en moet ik hier zoo bedelen, laat ik ook bij God bedelen.

Hij legt er met geduld, hij knorde niet op God of menschen. Zal ik de beker, zeide hij, niet drinken; dien God mij te drinken gegeven heeft? Zal ik den Heere iets ongerijms toeschrijven? Zal ik zeggen: ik heb te vergeefs God gediend? ik zal liever zeggen: *doch gij, o mijne siele, zwijgt Gode*, Ps. LXII: 6. *Immers is mijne ziel stil tot God*, vers 1.

3.) Hoe lag hij er? met een uitzien na God, zou de tijd van mijne ontbinding niet haast komen? Elke wond die hij kreeg, was hem een bode, dat hij haast in den hemel zoude zijn. Hij bekijkt hemzelve eens; ik zie, zegt hij, mijne krachten vervallen, ik *zuchte bezwaard zijnde en verlangende, om met de woonstede, die uit den hemel is, overkleed te worden*, 2 Cor. V: 24. Ik wilde wel, dat ik al van deze straten en van deze voorpoorte was; ik ben als PAULUS, *Ik heb een begeerte om ontbonden te worden en met Christus te zijn, want dat is mij verre het beste*, Phil. II: 23. Hij lag buiten twijfel met zulke gedachten: het kan niet lang duren, ik moet haast sterven. Ach! mag ik mijne ziele niet gaan bevelen in de handen van mijnen *getrouwen Schepper*, met weldoen? 1 Petr. IV: 9. Mag ik niet zeggen: *Heere Jezus, ontvangt mijnen geest*, Hand. VII: 59.

4.) Nog eens; de man legt en verwacht eenen goeden uitslag. Het zal wel zijn, zegt hij, God zij geloofd! ik zal *moet als een overminnaar wezen*, Rom. VIII: 37. Ik waecht het met lijdzaamheid af, ik wil God geen paal stellen; ik wil hier zijn zoo lang als het God belieft. Hij lag er niet alleen in een biddende gestalte, dat hem na zijne verwachting geschieden mogt; maar hij luisterd wat antwoord hij krijgen zal. De maan wordt ziek, de zweeren slaan in, het wordt van dag tot dag erger, zijne krachten vergaan, zijn eeten ontvalt, zijne adem gaat kort, zij blijft achter, hij geeft een slik, hij *sterft*, hij is gepasseert. Job. XI: 11, *Lazarus, onze vriend, slaapt*. Hij is gepasseert wilde de Heere zeggen, *Hij is gestorven*, vers 24. Zoo gebeurt het hier ook met dezen *armen LAZARUS*. God schraamt hem niet, al is het een bedelaar, een plaats in zijn boek te geven; zijn naam

naam en gedachtenis in het woord, zal tot zegen wezen, en al waar dit Evangelium gepredikt wordt, zal tot dien bedelaars lof gesproken worden, zoo lang als de wereld staat. De rijke had geen naam in het boek Gods, als dat hij een rijke was, en leelijk van leven.

II.

De rijke stierf, maar waar is hij? In de hel. De arme bedelaar, die LAZARUS, is dood, maar waar is hij? *in Abrahams schoot*. Toen hij leefde had hij niets om zijn hoofd op te leggen; zijne ziel die verhuist, die ging naar den hemel; zijn ligchaam moest ook verhuizen, maar waar is zijn ligchaam beland? Van den rijken staat, hij wierd *begraven pompeus*; maar wij denken, dat deze armen ook een rustbedje gekregen heeft. God maakt daar geen beslag af; hij heeft ergens mede een stof beddetje gehad, *in het huis der zamenkomste aller levendigen*, Job XXX: 23, daar rust hij op zijne slaapstede, Jef. LVII: 2. Hij was te walgelijk man, om daar te blijven leggen gelijk hij was, toen hij leefde; zij zouden wel gedacht hebben, dat hij de lucht verpestigen zoude. Zoo denken wij, dat hij een graf gehad heeft; ze trekken hem zijne vuile klederen uit, zijne zwarte rouwklederen, zijne beëtterde, bemodderde klederen, en zoo brengen zij hem ergens in een graf, en hij krijgt witte fijne lijnwaadklederen voor den troep. Hij had geen knechten in zijn leven, die hem oppassten, maar *kostelijk was in de oogen des Heeren de dood*, van dezen *zijn gunstgenoot*, Ps. CXVI: 15. Zijn ligchaam ging naar het graf; zijne ziel ging naar God, hij had zulk een gelukzaligen heerlijken dood. Dien God honden beschikt had in zijn leven, beschikt God nu in zijn ster-

en

ven *Engelen*, die zijne ziele *dragen in Abrahams schoot*.

Daar is geen mensch in de wereld, of hij heeft dien indruk, dat er *engelen*, goede *en' kwade geesten zijn, daar heeft. **elken** indruk van; dat er geesten zijn, dat ondervinden wij elk. Elk mensch heeft een geest in zijn binnenste, onze ziel is een geest, die in ons ligchaam is, en als wij sterven, dan is ze een geest, die buiten het ligchaam is. Dat onderscheid is er tuschen onze Ziel als ze buiten het ligchaam is, en de *engelen*, dat onze ziel een geest is, die tot een ligchaam behoort.

De engelen hebben veel namen in het woord. Hij noemt en *maakt zijne engelen geesten* en *zijne dienaars tot een vlammende vure*, Ps. CIV: 4. Zij worden genaamd *boden, knechten, duizendmaal duizenden, die voor zijn troon staan* en *hem dienen*. Wat doen zij al

● boodschappen voor God! wat zijn zij dienstbaar geweest aan den Middelaar! En wat zijn zij gedienschtig aan het volk Gods, op eene onzichtbare en ondoorgrondelijke wijze! Gebruikt God ze om boodschappen te doen, zij komen en doen ze. Den Middelaar staan zij ten dienste, en zij zijn de menschen ter hulpe. Wilde God ze gebruiken, om in *Egypte* een honderdduizend menschen te slaan, en dan eens, om den koning **HERODES** met wormen te slaan, en dan eens, een met het zwaard der pestilentie over *Jeruzalem* te doen komen, zij doen het, 2 Sam. XXIV, Jef. XXXIVem Hand. XII. Zij zijn ten dienste van den Middelaar in vele zaken geweest, in zijne geboorte, lijding, opstanding, hemelvaart, en Hij zal ze in het oordeel ook hebben; dan zal Hij komen met zijne vele duizenden engelen. Zij hebben ook menige dienst gedaan aan het volk van God, terwijl dat zij op de wereld verkeerden; het is toch in alle tijden waar geweest,

het-

hetgeen . PAULUS vragende zegt: *Zijn ze niet alle gediensfige geesten , die tot dienst uitgezonden worden, om dergenen wille , die de zaligheid beërven zullen?* Hebr. 1: 14. Wat hebben zij dikwijls dienften aan de vromen gedaan? Gen. XXXII. Daar had JACOB twee legers van engelen) die hem geleiden. Wat deden zij dienst aan de jongelingen in den oven? Aan DANIEL onder de leeuwen ? Aan PETRUS in den kerker ? Aan ELIA als hij ten hemel voer ? Aan ELIZA op den berg.? Dan. III en, VL , Hand. XII en 2 Kon. 11 en VI. Zij zullen ze ook in het oordeel bijstaan , om ze door de lucht heen te voeren) *den Heere te ontmoet* , 1 Thesf. EV: 17. Zij 'doen' haar ook dienst *in haar sterven. PAULUS zeide, dat toch alles ordentelijk en met stichting geschieden moest in de' gemeente , om der engelen wille , 1 Cor. XI: 10. . Zij zijn altemets bij u op eene onzichtbare wijze , laten zij getuigen zijn bij God , dat gij ordentelijk zijt , 'Pf. XXXIV: 8. Zij legeren haar rondom degenen, die den Heere vreezen.' *Zij sullen u op tie handen dragen*, Pf. XCI: 12. Meent gij , dat zulke teksten te vergeefs in den bijbel staan? ik niet, Dat gij mij nu zoudt vragen : hoe zijn zij bij de vromen ? dat kan ik u niet zeggen. Maar daar zijn altemets vromen in omstandigheden geweest , en zij zijn er, uitgered als zij er in waren ; het schein als onmogelijk , dat' zij gered zoude worden, en zij zijn er evenwel uit gered geworden , haast op een onbegrijpelijke wijze ; het is maar , dat wij niet genoeg opletten. Onze' geestelijkheid is verre weg uit den godsdienst , wij zijn vleeschelijke menschen. Hier beschrijft de Geest, dat er engelen waren bij dezen bedelaar. Elk keerde er het hoofd van af. -Zorgt gij er voor, zeide de Heere tot de engelen, weest gij er bij, ziet hoe mijn gunstgenoor van de wereld scheidt , en gij zult

zult hem geleiden tot de dood, ja, tot over den dood; *Want deze God is onze God eeuwiglijk en altoos, hij zal ons geleiden tot den dood toe, ja tot over den dood in het eeuwige leven, Pf. LVIII: 15.*

Daar komen de engelen om zijn geest te dragen, maar niet zijn ligchaam. Gelijk een moeder haar kind is tot verkwikking, ondersteuning en liefde, zoo zijn zij ook aan dezès mans ziele. Het is even als een koning die daar staat voor een moeras met zijne knechten, zij nemen hem op den arm en dragen hem, en zij trappen zelfs door de moerasen. Zoo doen zij onmiddellijke diensten. Zoo doet een moeder, zij zal liever tot haar hals toe in de moeras treden, als dat zij het haar kind zal laten doen; zij drukt zoo hare liefde en achting uit voor haar kind. Is er *blijdschap* in den hemel, als er een zondaar bekeerd wordt, Luc. XV: 10, hier is er ook blijdschap over, als zoo een gunstgenoot sterft. Hij sterft een gelukkige dood, en hoe wordt zij hier beschreven? *Hij werd van de engelen gedragen in den schoot Abrahams.* Nu moeten wij zien, wie is *Abraham*? Wat is *Abrahams schoot*? Wat is het geluk van dezen man in *Abrahams schoot*? Ik zeg, wie is *ABRAHAM*? Wat is zijn *schoot*? Wat voor zaken worden er door die *schoot* uitgedrukt? Wat was het geluk van dezen armen man na zijnen dood *in de schoot van Abraham*?

Wie was *Abraham*? Dat was een groot man. Hij wordt in het woord *een vriend Gods genaamd*, Jac. II: 24 en Jes. XLI: 8, *Het zaad Abrahams mijnes liefhebbers.* Het was een man daar God zooveel mede op had, dien Hij zo dikwijls verscheen, dien Hij zo krachtdadig riep, die zoo op God vertrouwde, *op hopen tegen hopen geloovende*, Rom. IV: 18. Het was zulk een sterk geloovig man, die niet twijfelde, of God kon